

Bolivias president till FN: 14 förslag för att förändra världen

När FN:s generalförsamling sammanträdde i september varnade Bolivias president Luis Arce för att kapitalismens systemkris hotar både mänsklighetens och planetens framtid. Den unipolära världsordningens sista andetag innebär också ökade risker för krig och våldsamma konflikter.

Som ett alternativ till det system som koncentrerar rikedom hos fåtalet och prioriterar produktion och reproduktion av kapital över liv ställde Arce upp fjorton konkreta förslag för att förändra världen.

1. Utropa världen till en fredszon

Redan 2014 utropade Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños (CELAC) Latinamerika och Karibien som en fredszon och länderna enades om att avstå från militärt våld och hot om våld för att lösa konflikter. Hela världen borde bli en fredszon menade Arce. Han poängterade att FN måste arbeta för en vapenvila i kriget mellan Ryssland och Ukraina, för att det palestinska folkets rättigheter respekteras och för att NATO upphör med sin expansionism.

2. Ersätt tillverkningen av massförstörelsevapen med kompensation till världens fattiga

Arce uppmanade FN:s medlemsstater att avsluta all produktion av massförstörelsevapen och istället använda pengarna till att kompensera länder i periferin och världens fattiga, till vilka kapitalismens kärnländer har en moralisk och historisk skuld.

3. Mot kommersialiseringen av sjukvård, för rätten till vård

President Arce nämnde den globala kris Covid-19-pandemin inneburit och uppmanade alla stater att stärka folkens rätt till fri vård som en del av de ekonomiska, sociala och mänskliga rättigheterna.

4. Global matsuveränitet i harmoni med Moder Jord

För att bekämpa svält och osäker livsmedelsförsörjning behövs ett globalt program för matsuveränitet baserat på att ge småbrukare

tillgång till utsäde, gödningsmedel, teknologi, infrastruktur, krediter och tillgång till marknader, men också bättre levnadsvillkor i harmoni med Moder Jord.

5. Återuppbygg produktionskapaciteten och den ekonomiska kapaciteten hos länder i periferin som skadats av den ohejdade kapitalkoncentrationens logik

Den globala inflation och skenande priser på energi, material och gödningsmedel som orsakats av kriget mellan Ryssland och Ukraina har orsakat ytterligare skador på ekonomier som redan var hårt åtgångna av pandemins effekter. Acre efterlyste en ny post-pandemisk ekonomisk världsordning där samarbete och ekonomisk integration kombineras med respekt för staters självbestämmande. Det innebär att rekonstruera den globala finansiella arkitekturen, att avskrivna skulder för länder i Syd och ombalansera internationella handelsrelationer som idag bara gynnar stater i Nord.

6. Klimatkrisen kräver ansvarstagande, solidaritet och harmoni mellan människa och natur, inte ocker

Acre varnade åter för att klimatkrisen är på väg att leda till ekonomisk kollaps och att de länder som har möjlighet att förändra sin produktion och konsumtion inte har intresse av att göra det. Han uttryckte Bolivias solidaritet med folket i Pakistan som drabbats av stora översvämningar och påpekade att dessa visar de stora mänskliga och materiella kostnader som orsakats av den kapitalistiska modellen för utveckling. För att lösa klimatkrisen måste vi lösa de ekonomiska, sociala och politiska motsättningar som skapas av det kapitalistiska systemet.

7. Industrialisera litium för att gynna folken och som en fundamental del av energiövergången

Bolivia har idag världens största litiumreserver och president Arce lovade att använda dessa ansvarsfullt för att gynna mänsklighetens övergång till en fossilfri framtid. Till skillnad från naturresurser som under den koloniala och kapitalistiska utvecklingsmodellen endast gjort ett fåtal rika, förklarade Arce, kommer Bolivia använda sina litiumtillgångar för hela folkets välmående och att det ekonomiska överskottet framförallt ska komma de fattigaste till del. Han varnade för att Förenta staterna vill dominera den så kallade litiumtriangeln bestående av Bolivia, Chile och Argentina och uppmanade FN att anta åtgärder för att alla länders rätt att kontrollera sina egna naturresurser ska respekteras.

8. Från nationalisering till regionalisering av kampen mot drogsmuggling

Arce menade att kriget mot droger i grunden misslyckats och att det enbart inriktats på produktionsledet i länder i Syd, inte på konsumtionen i Nord, där de stora profiterna görs i droghandeln. Istället föreslog han en modell med ökat regionalt samarbete baserat mer på ekonomisk-sociala insatser än på militarisering av konflikten.

9. Stärka internationella mekanismer för att hjälpa kustlösa stater

Som president i en inlandsstat påpekade Acre att länder utan tillgång till havskust har betydligt högre kostnader för import och export vilket hämmar utvecklingen och att det behövs dialog och diplomatiska lösningar för att ge alla länder rätt att använda havet.

10. Vidga den begränsade synen på mänskliga rättigheter och demokrati

Mänskliga rättigheter och demokrati är som två oskiljbara systrar sa president Arce och exemplifierade med hur den bolivianska statens plurinationella modell försöker inkludera landets 36 ursprungsfolk. Demokrati och mänskliga rättigheter kan aldrig kombineras med ett system som bevarar fåtalets privilegier på bekostnad av majoritetens ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

11. Solidaritet mellan generationer

Arce tog upp att äldres rättigheter ofta glöms bort och påpekade att det inte finns någon internationell konvention som skyddar de

äldre. Vi måste visa solidaritet med de som la grunden för vårt hus.

12. Utropa ett årtionde av depatriarkalisering för att bekämpa alla former av våld mot kvinnor och flickor

Acre fördömde de komplexa och intersektionella former av våld som drabbar kvinnor och flickor globalt. Bolivia har utropat 2022 till ett år av kulturrevolution för depatriarkalisering vilket innebär insatser mot alla strukturella orsaker till våld mot kvinnor, från utbildning och att stärka kvinnors ekonomiska självständighet till kamp mot kulturella mönster med rötterna i patriarkatet, världens äldsta system för dominans som götts av kapitalism och kolonialism.

13. Fördöm unilaterala sanktioner

Acre vände sig starkt mot de länder som använder ekonomiska sanktioner för att betvinga andra stater, med svält och lidande för civila befolkningar som följd. Han menade att Förenta staternas blockad mot Kuba är ett brott mot mänskligheten och att den omedelbart måste upphävas och påpekade att den årligen fördöms av FN:s generalförsamling.

14. Garantera FN-stadgans fullständiga giltighet och den multilaterala principen

President Acre menade att de globala kriser mänskligheten står inför endast kan lösas genom globalt samarbete på basis av FN-stadgan och internationell lag. Mot den kapitalistiska ordningen som hotar mänsklighetens och världens framtid ställde han en internationell ordning baserad på rättvisa, principen om Buen vivir och folkens diplomati.

At UN, Bolivia presents revolutionary 14-point socialist program to transform world

Discurso de Luis Arce en la 77ª Asamblea General de la ONU